

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **L. S. S.**, v případě nejasného podání ze dne 18. 10. 2011, v řízení o návrhu žalobkyně na přikázání věci jinému soudu,

t a k t o :

Návrh **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 21. 10. 2011 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání žalobkyně, ve kterém se domáhala přezkumu rozhodnutí Městského úřadu Hranice o zrušení trvalého pobytu. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 26. 10. 2012, č. j. Na 245/2011 – 4, postoupil danou věc dle § 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“, ve znění účinném do 31. 12. 2011) Krajskému soudu v Ostravě.

[2] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 17. 4. 2012, č. j. 5 Na 19/2011 - 13, nevyhověl žádosti žalobkyně o ustanovení právního zástupce, konkrétně Mgr. Láta, se sídlem Pardubice, Smilova 547. Krajský soud svoje rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyně nepodala žádost o osvobození od soudních poplatků. Proti výše uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 23. 7. 2012, č. j. 8 As 64/2012 – 12, vyhověl a rozhodl tak, že usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] V podání ze dne 24. 9. 2012, č. j. 5 Na 19/2011 – 28, žalobkyně navrhla přikázání věci „*pardubickým soudům*“. Tuto žádost zopakovala v podání ze dne 7. 11. 2012, č. j. 5 Na 19/2011 - 31, ve kterém mimo jiné požádala o osvobození od soudního poplatku. V navazujícím usnesení krajského soudu ze dne 26. 11. 2012, č. j. 5 Na 19/2011 – 33, jí bylo toto osvobození přiznáno.

[4] Nejvyšší správní soud obdržel následně od krajského soudu ve shora označené věci dne 14. 1. 2012 návrh podle § 9 odst. 2 s. ř. s., na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu, konkrétně Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočka Pardubice.

[5] Nejvyšší správní soud usoudil o věci takto.

[6] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. platí, že Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost či hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.

[7] Tato tzv. *delegace vhodná* představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce, vyjádřeného v článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod tak, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. Místní příslušnost soudu, určena procesními předpisy, je tedy základním pravidlem, které je promítnutím dělby činnosti uvnitř soudní soustavy mezi jednotlivými články tak, aby věci byly projednávány tam, kde jsou nejlepší předpoklady pro jejich náležitě projednání a rozhodnutí.

[8] V otázce tzv. *delegace vhodné* již existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Rozšířený senát se k tomuto institutu vyjádřil v usnesení ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, publ. pod č. Sb. NSS 305/2004, takto: „*Delegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci. Skutečnost, že žadatel o azyl má místo pobytu mimo obvod místně příslušného krajského soudu a ve věci požaduje nařídít jednání, proto není sama o sobě důvodem postačujícím pro přikázání věci z důvodu vhodnosti podle § 9 odst. 2 s. ř. s.*“.

[9] Obdobný názor na věc již opakovaně zaujal Ústavní soud, např. v nález ze dne 2. 11. 2010 sp. zn. I. ÚS 938/10, v němž rozhodl, že: „*Zásada zákonného soudce představuje jednu ze základních záruk nezávislého a nestranného soudního rozhodování v právním státě a podmínku řádného výkonu té části veřejné moci, která byla soudům ústavně svěřena. Předpokladem přikázání věci z důvodu vhodnosti podle § 12 odst. 2 o. s. ř. je, aby pro takové rozhodnutí byly splněny podmínky v tomto ustanovení uvedené. Jak již Ústavní soud uvedl ve svých (citovaných) rozhodnutích, lze soublasit s tím, že předpokladem uvedeného postupu je (typicky) existence okolností, jež umožňují hospodárnější a rychlejší projednání věci, či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější projednání věci jiným, než podle zákona příslušným soudem (náleží Ústavního soudu ze dne 7. 10. 1996 sp. zn. IV. ÚS 222/96, Sbíрка nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 6, str. 201). Na straně druhé Ústavní soud zdůrazňuje, že přitom je však třeba mít na zřeteli, že obecná místní příslušnost soudu, který má věc projednat, je zásadou základní a případná delegace příslušnosti jinému soudu je toliko výjimkou z této zásady, kterou je třeba vykládat restriktivně (náleží Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2001 sp. zn. I. ÚS 144/2000, Sbíрка nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 24, str. 281)“.*

[10] Z požadavků formulovaných judikaturou tedy zřetelně vyplývá, že podmínky pro delegaci vhodné je nutno interpretovat zásadně restriktivně a výjimku z pravidla lze připustit pouze tehdy, je-li to z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či spolehlivější pro spolehlivé posouzení věci. Jinými slovy, k základnímu důvodu musí přistoupit další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží ústavní zásadu zákonného soudce a soudu.

[11] Úlohou Nejvyššího správního soudu v této věci tedy je posoudit, zda jsou dány důvody pro výjimečné použití institutu vhodné delegace a rozhodnout, zda by řízení u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, bylo z komplexního pohledu na věc hospodárnější, rychlejší a spolehlivější než u místně příslušného Krajského soudu v Ostravě.

[12] Žalobkyně podložila svůj návrh několika argumenty. Hlavní důvod spatřuje ve skutečnosti, že advokát, o jehož ustanovení žádá, Mgr. Radek Lát, má sídlo v Pardubicích. Dalším uvedeným důvodem je přesvědčení, že „*pardubické soudy věc vyřeší lépe než moravské soudy*“, s jejichž konáním v této věci je zásadně nespokojena, a to zejména vzhledem k dosavadnímu nepříznivému průběhu řízení a údajným průtahům. Žalobkyně uvádí ve svém návrhu i další skutečnosti, ty však svou podstatou nesměřují k řízení o *delegaci vhodné*, proto je soud nevzal při rozhodování v úvahu.

pokračování

[13] V první řadě je třeba upozornit žalobkyni, že o její žádosti o ustanovení Mgr. Láta dosud nebylo krajským soudem rozhodnuto. Není tedy vůbec jisté, že právě on bude skutečně ustanoven jejím právním zástupcem. Vzhledem k bydlišti žalobkyně (H. n. M.) a sídlu advokáta (Pardubice) se nadto nejeví účelné, aby byla vzdána místa řízení i svému právnímu zástupci. Přesunem do Pardubic by se soudní řízení žalobkyni značně oddálilo, což by s sebou neslo další časové a finanční náklady.

[14] Nelze rovněž odhlédnout od toho, že Krajský soud v Ostravě je již s věcí zevrubně obeznámen a učinil v ní řadu procesních úkonů, takže se nejeví příhodné, aby se další soud na druhém konci republiky zabýval věcí úplně od počátku a tím řízení, zcela v rozporu s vyjádřeným zájmem žalobkyně, pozdržel. Ze spisu navíc nevyplývá, že by krajský soud ve věci postupoval liknavě či s neodůvodněnými prodlevami. Předpoklad žalobkyně, že soudy na východě Čech budou rozhodovat lépe a rychleji, je zcela subjektivním očekáváním bez konkrétního racionálního jádra či faktických argumentů.

[15] Ze všech popsaných důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 9 odst. 2 s. ř. s. tak, že není důvod použít delegaci vhodnou. Návrh žalobkyně na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu se tedy zamítá. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2013

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu